

Lo Somentent

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals Oficinas d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco de Calaf Rambla de las Flores.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Dimecres 3 de Septiembre de 1902.

ANY XVII. NUM. 4371

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. " 4'
Extranjer y Ultramar. " 8'

Anuncia, á preus convencionales

TRIPLE AYGUA NAF SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre. Es de un agradable sabor y delicat perfúm.

FARMACIA SERRA-DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos
Especial pera vinyas á 13 pts.
Lo propietari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors

MASSÓ Y FERRANDO

REUS

GRAN HOTEL-RESTAURANT SUÍS

(Avans Louvre.) Lo més modern de Barcelona, dirigit per

MR. PAUL FARRENY

ex-majordom de varis grans hotels de Fransa

Aquest Hotel, completament reformat, reuneix tota l'elegancia y comoditats conegudas fins lo dia: Timbres electricos; Perruquer á casa; Intérpretes; Cuartos de bany; Cotxes á la arribada; de trens y vapors; Saló de lectura y piano; Teléfono 1974; Cuartos de dutxas; Excelent cuyna Espanyola y Francesa á carrech d'un dels millors Chefs de la Capital.

PLASSA DEL ANGEL, 10.-BARCELONA

Sucursals: á Tarragona; Fonda de Madrid y á Girona: Hotel Peninsular.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS

CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meya clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l'Aixarop Climent marca SALUD y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escrófula crònica. Cansat d'usar sens cap resultat cuantas emulsións y reconstituyens se preconcitizan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfita Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Llorca, Catedratic de Barcelona.

Exigeixis lo llegítim Aixarop Climent SALUD, unich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.

LOT LOT AMARCH LOT TÓNICH

APERITIU-CORROBORANT-FEBRÍFUGO

THE COSMOS EN C. Y DE C. EN P. BARCELONA

L'ús de aquest TÓNICH ejerceix una acció estimulant sobre l'aparat gastro-intestinal aumenta l'apetit y facilita la digestió. La nausea, vomit, los vahidos, lo mareig paran casi semp e prenent una ó dos copetas d'aquest tónich. En las localitats pantanosas, ahont existeix lo paludisme, es indispensable son us, donchs es febrífugo, com justament ho declaran molts Metjes célebres, que l'han indicat y segueixen indicantlo com medi eficas pera precaveres de las calenturas.
Pendre una ó dugas copetas d'aquest tónich á diari, vol dir cuidar ab esmero la propia salut.
Se pren ab aygua, sífo ó pur: avans de menjar com aperitiu; després com digestiu.

AGENT GENERAL EN REUS, JOSEPH MARORELL S. en C.—Carrer Monterols número 30.

BETZINA DALMAU

POLÍTICAS

Aquesta nova essencia de extraordinarias proporcions disolvents de la grassa, no te rival en cap dels preparats que fins al dia s' han vingut empleant pera treure las tacas, no sols de la roba, panyos de billar, tapisos, halesas de totas classes etc., etc., sino de velluts, sedas, sombreros de feltre y en especial pera los guants.
Sa química composició fa que siga mes volátil que l'éter y que desapareixi la taca instantáneament sens perjudicar lo color de la prenda y sens que deixi l'olor repugnante y desagradable de tots sos similars.

Cuan los enemics de Catalunya no 'ns poden malester directament, se valen de medis los mes innobles per trobar pretext pera perseguir als catalans.

Fins s' arriban á valdre d'empleats jubilats, qu' es com si diguessim taras del presupost, pera que 'la serveixin d'instruments pera 'ls seus fins.

Y no reparan en que tingan ó no pertorbadas las facultats mentals, las opinions dels bojos també pesan en la balansa de la justicia, cuan l'acusat es un contrari dels enemics del bon réjim.

Un hom de cabal judici, potser jubilat y tot, no s' hauria tal vegada atrevit á tant

com lo boig qu' estinhejava al Vendrell, hont se trobá una bandera esqueixada á la platja de Sant Salvador y al costat de la barra del drap una inscripció ab caracters d'impremta que deya: «los restos de una bandera española».

Lo Govern se preocupá tot seguit d'aqueix fet, com si s' tractés de una denuncia contra regidors ilegals, demana datos al governador d'aquesta provincia y aquest, tractantse de l'obra de un boig, hi tren importancia y de passada dia que ja hi han quatre personas dtingudas; entre ellas una autoritat militar, altra civil y dos més, si de totas honradissimas, al fi y al cap catalanas. Y ja ne hi ha pron pera que sigan portadas á la presó de Tarragona y tractadas «como el mas repugnante criminal».

DE VENTA EN LAS DROGUERIAS Y FARMACIAS

AL ENGRÓS. Magazén de drogas y productos quimich farmacéutichs de

M. Dalmau Oliveres

PASSEIG DE LA INDUSTRIA, LLETRA B.-BARCELONA

REPRESENTAT PER AQUESTA PLASSA: PERE PUJOL

Nos trobem avuy subjectes a un estat anormal que sols regeix contra nosaltres...

LLETRA VELLA

Aquest treball de perenne propaganda, aquesta labor constant a que ns hem de dedicar...

Vici es de tots los homes y de tots los temps lo combatre als enemics ab tota mena d'armes...

Los enemics del Regionalisme no podian sustreures ab aquesta deplorable costum; aixis donchs, no es estrany que, esglayats pels progresos que en tant poch temps han fet...

Si mas paraulas no s' dirigessin sino als socis de la Lliga, no m' pendria la molestia de rebatre aquestas calumniosas imputacions, que de tant infundadas resultan ridiculars...

Catalunya, segons propia confessió dels estranys, va al davant de las demés regions d'Espanya. En l' actual centuria hem vist a l' industria catalana, portada en alas de la poderosa forsa del vapor, admirar ab sos perfeccionats productes a nacionals y estrangers...

De la ferma y decidida aplicació d' aquest sistema espera lo Regionalisme la salvació d' Espanya, y aixó es lo que he dit sempre en totes las ocasions en que ho ha cregut oportú.

Si, donchs, en tots los rams del saber humá ha donat la nostra terra tan bella y galana mostra de las aptituds y de l' esperit progressiu de sos fills; si, per altra part, las antigues lleys y constitucions catalanes, que eren, tots ho sabem, las més lliberals y avanzadas de l' época, son penyora certa y evident de las tendencias democrátiques y tolerants del poble catalá, ¿com, pregunto jo, com hi haurá qui gosi atribuir propositos de reacció y d' intolerancia a los catalanistes...

Lo nostre passat, donchs, abona lo nostre pervindre. Perxó podem afirmar, sense por de que los fets ens desmentixin, que lo Catalanisme no és ni será may sino un partit de progrés y de llibertat; y si en son programa no s' han fixat, ab tanta ostentació com alguns pretenen, certs termes y paraules de determinat color y significació, es porque lo Catalanisme ó, millor dit, el Regionalisme (ja que havent altres regions adoptar lo nostre programa es més propi donar-li lo segon nom)... el Regionalisme, en tant que partit, té per principal y quasi podriem dir unich proposit lo restituir a las regions llur perduda autonomia, y ellas serán las que, un cop obtinguda, han d' estatuir y fixar lo régime a que vulguin subjectar llur govern interior.

Conseqüent ab aixó, no pot ni den el Regionalisme inmiscuir-se en qüestions ó contraversies de certa índole, que son las que solen enfondir mes las divisions entre los demés partits: en son camp hi caben tots los homes de bona voluntat que desitgin la regeneració d' Espanya per medi de l' autonomia de las regions; tots los que, sense mesquines ambicions ni estretes mires, vulguin treballar para reconquistar-la. Pera entrar-hi no cal abandonar ni creencias religiosas ni ideals politich; però, essent el Regionalisme una mena de camp neutral para aquestes qüestions, es indispensable que los qu' hi siguin no vulguin fer-les prevaleixre, ja que, fentho, podrien ferir la fé ó los sentiment d' algun company de causa.

Liavors, lo Regionalisme, que ha inclós ja en son programa la reconstitució y autonomia de las nacionalitats en llur forma més lata, semblant, y potser més científica, que la de que disfruten Hungria y Noruega; la descentralisació administrativa de la comarca natural y del municipi; l' abolicíó de las quintes, com també del servey obligatori no sent en temps de guerra; el foment de l' ensenyança, y sa distribució segons l' industria ó comers predominant a cada comarca; y lo dret de tots los ciutadans a intervinde en lo govern de la patria per medi de l' organizació gremial; sabrá plantejar ab ma ferma y esperit seré totes las llibertats y totes las millores y tots los progresos, cuidant de no caure en las aberracions y en los abismes a que sol conduir l' afany d' innovar quan no está solidament basat en la detinguda observació de la naturalesa humana y en el practich y constant estudi de las necessitats y desitjos de cada poble.

Quan haguem convensut al poble catalá de que ellas son l' expressió de la veritat, lo tindrem tot en pés ab nosaltres. Allavors será hora de reconstituir la patria dintre de sas naturals y llegitims motllos, y aixós realisarà, senyors, ab lo sistema de federació proclamat pel Regionalisme. Fins a haver-ho conseguit, fins a haver reconquistat tota entera y verdadera para nosaltres aquesta her-

mosa patria catalana, no hem de descansar, ja que fins aquell dia ns hem de considerar en cert modo desterrats, y, com digué Agustí d' Hipona: «Quan un se troba content en el desterro, es senyal de que no estima sa patria.»

ANTONI SUÑOL.

PERA LO SOMATENT

REVISTA AL MINUT

Quan la terra s' engalana de fruits y coloraines, fent sentir la forsa d' una naturalesa xafagosa y plena de virtuts vivificants, a l' home sembla que l' hi fugi la inquietut de fangejar la imaginació creadora, jaientse davant d' aquesta naturalesa calorosa de treball, quedantse inactiu, reclamant el repós, com si hagués sortit d' ell tot l' engalament del estiu que brode la terra.

No cal demanar art en la ciutat nostra; durant aquestes passades caloroses del any; tothom s' en va, com s' envan les aurenets a la primera esgarrifantse de fret; trobantos sensel' aristocrassia qu' admira ó protegeix l' art, per co dir qu' en molts casos hi intervé para fracassar casi sempre. L' aristocracia sols es-artista per complimentar a certs valors que son el sosteniment dels gastos en les obres; de lo contrari, l' art conceptiu ja no existiria. En proba d' aqua sta veritat, hi ha lo de veurer aquesta aristocrassia que fa dirse artista, davant d' una obra moderna de tendencias socials, s' esparvera y li agafa ascos, rebaixant l' art naturalista a un destremament de decadencia.

Fora del tot aquesta part decorativa de l' art, y nula casi la producció intelectual, ens trobem amb els teatres sense una companyia que ns desperti les febres peresoses de la imaginació creativa y un se sent aburrirse, no esplayantse en fruiments artistichs d' elevades conspiracions; de belleses alades.

Nosaltres, els que no tenim dines para fugir d' aquesta calamitat calorosa, ens arriba la peresa a l' hora precisa que ens mes llibertat podriem treballar per l' deesa virtuosa de l' art, la que sols respandeix de la pura veritat y anivella als homes a un mateix respecte.

Pero mentres els uns estuñhejen per comoditat recreativa, nosaltres estuñhejem per sensibilitat al cansansi.

Bent cert qu' aquet ensopiment no ha de durar gaire y en proba que no es de durada ja pod parlarse d' algun aveniment que mereix l' importancia relativa del Hoch y del temps que ocupa. Van a donarse quatre funciones exlres en el teatre modern. Uns quants joves han anunciat para primers de setembre, la representació del drama Els mals pastors d' Octavi Mirbean, traduít al catalá per en Portiella; seguirán en aquesta representació, dos obres d' Ibsen lo conegudes encara sobre les taules; luego se donará a coneixer. Les funciones expresadas, prometen donar molt bona acullida a les iniciatives anonimes que treballan fermament para apartar les tenebres que cada dia se fan mes espesses al redactor nostre.

Luego vindrán les festes de la Mercé y veurem l' aristocracia lensarse dintre ciutat, a la desbandada y sense mirament...

La feina ja será feta!

En Torredell acaba de notificarnos la mort del virtuós historiaire y bibliófil, en Geroni Rosselló, fill de Mallorca ahont ha consagrat ses virtuts y sa vila. En Torredell sembla extranyarse qu' hagi mort dintre el silenci sepulcral; sembla no avenirsen que si guent en Rosselló un soldat de las primeras lluites catalanistes, avuy ningú es recordi d' ell, faltant a un respecte que fins ofen a la causa que s' persegueix.

per que en Torredell les encausa amb el Catalanisme para fer mes notable la distracció; y fer mes punyenta la vergonya. Yo no vui apreciar an en Torredell tan faltat de criteri y observació per sapiguor apreciar el catalanisme d' avuy, no es el catalanisme de ahir; el d' avuy s' ens presenta completament politich, mentres que l' catalanisme romantich era tot artistic, el qual, ha mort, lo mateix que l' virtuós Geroni Rosselló; ha mort dintre un cercle que no era el seu, com han mort dintre la nostre península, homes que la consideració que s' els ha tingut, ha sigut tan relativa com insignificant.

A quant a artista, la juvenut no l' coneix, la seva poesia ha passat a la posteritat y sab el coneixen y el coneixerán, els que estudien les frases historicas de les evolucions dels pobles.

J. UMBERT. Barcelona 25 d' Agost 1902.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL

del dia 2 de Setembre de 1902.

Naixements: Joan Veciana Trilla; Matrimonis: Defuncions: Tomás Salvadó Barenys, Camí Aleixar 21.

“LLIGA CATALANISTA”

AVIS

L' exposició de postals organizada para aquesta "Lliga" quedarà tancada l' dia 15 del present mes de Setembre, poguentse visitar fins a dit dia de las dotze a una del mitjdia y de vuit a deu del vespre. Reus 1 de Setembre de 1902. — P. A. del C. D. Lo Secretari, Andren Anguera.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Nonito. Sant de demá.—S. Castó. Surt lo SOL a las 5 h. y 27 m. y s' pon a las 6 h. 30 m.; surt la LLUNA a las 5 h. 47 m. y s' pon a las 7 h. 0 m. MERCATS: Dillums de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONES

del dia 1 d' Setembre de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gisbert.

Table with meteorological data including hours of observation, barometer, wind, precipitation, and cloudiness.

CRONICA

Lo SOMATENT se ven a Barcelona en lo kiosko "El Sol", Rambla del Centro. LO DEL VENDRELL: Confirmitant nostres presentiments respecte a que lo fet occurregut en la platja de San Salvador careixia de la importancia que se li volia donar, veigin lo que din Lo Vendrellench en sa última edició: "Un fet occurregut en nostra platja de San Salvador tres setmanas anera, que ningú hi doná importancia porque tothom conceptuá

SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

LINEA DELS DIRECTES

De Reus a Barcelona

Table with 2 columns: Departure/Arrival times and Train types (Correu, Expres, Mixto, Merc).

De Barcelona a Reus

Table with 2 columns: Departure/Arrival times and Train types (Merc, Mixto, Correu, Omb, Mixto, Expres).

SERVEY DE FERROCARRILS

Table with 2 columns: Departure/Arrival times and Train types (Surtida Correu, Mixto, Expres, Merc).

Table with 2 columns: Departure/Arrival times and Train types (Surtida Expres, Correu, Mixto, Merc).

LINEA DEL NORT

Table with 2 columns: Departure/Arrival times and Train types (Surtida Correu, Mixto, Merc).

Lo tren que va col·locat en últim terme no més arriba a Vimodri. De Lleyda a Reus. Surtida Mixto 5'28 matí, arribada 9'29 matí.

Setembre de 1902 y nota útila pela viatjers. Surtida de Reus al matí 4'10, 7'20, 9'10, 10'45, 12'35. A la tarde a las 2'47, 4'11, 5'58, 6'59.

MILAGROSOS CONFITS ó injecció antivenérea y roob antisifilítich. COSTANZI. Mils y mils de celebratats mèdicas, després d'una llarga experiència, s'han convèntus y certificat, que per a curar radicalment ab dos ó tres diás la purgació recient y ab cinch ó sis diás la crònica, gota militar, fúlcera, finix blanch de las donas, areñilla, catarro de la vejiga, escossors uretrals, càlculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 diás los extrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crònica de més de 20 anys, evitant las perillósissimas sondas, no hi ha medicament més milagros que los CONFITS ó Inyecciones Costanzi.

Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella. SERVEYS DEL MES DE SETEMBRE DE 1902. LINEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA. Sortirà de Barcelona lo 21 de Setembre directament para Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y ràpit vapor francés. ESPAGNE. Consignataris a Barcelona, Ripol y Companyia., Dormitori de Sant Francesch, 28, principal.—BARCELONA.

ELECTRO-MOTORS Y DINAMOS. de grans rendiments para tota classe de industrias, del sistema mes perfeccionat, havent obtingut maravillosos resultats que superan mos desitjos. Així, donchs, puch ab tota seguretat oferir a mos clients y al públich en general, la absoluta garantia de mos Electro-Motors y Dinamos. TRULLÁS.-BARCELONA. Màquina de corrent alternativa para la utilitació d'energia a gran distancia. Instalació completa de centrals. Iluminació en poblacions. ASCENSORS Y MONTACARGAS. GRAN ECONOMIA EN PREUS. Per catàlachs y prospectes lo representant de las provincias de Lleyda y Tarragona Andreu Caizal.—REUS.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR. DE PERE DOMENECH ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS. Especialitat en altars, capellas, templetos, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectòrics y escultòrics para iglesias, etc. Imatges de fusta y cartró-pedra de totas midas y models. PREUS REDUEHTS.

LA GRESHAM. COMPANYIA INGLESA. de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias. FUNDADA L'ANY 1848. Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats. Primas molt moderadas. La Gresham té constituit lo dipòsit exigít per las lleys fisca's vigen's com garantía per los seus assegurats a Espanya. Oficina para Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA. Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell. A Reus: dirjirse a don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

FOTOGRAFOS Y AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA. La casa Martra acaba de rebre un nombros sortit dels últims adelants en material fotogràfich. Paper Bromidry ab lo que s'obtenen las mellors probas artísticas, tant en brillantés com en mate. Màquines y accessoris desde 12 pessetas per amunt. Productes garantits per ensajarlos la casa abans d'esser posats en venda. Ademés hi ha un gran surtit en Màquines, Cartulinas, Disfumados, Linternas, Prempas, Cubetas, Tripodes y de tot lo de més concernient al ram fotogràfich. Placas Westendop & Wehner y Lumiere de totas midas. Revelador Martra ab lo qual s'obtenen las negatives ab una claretat de detall admirable per ser sempre de rescen preparació. Viratje fizador Martra; no s'altera per més temps que tinga y es un dels millors per tot's los papers al citrat de platá. També s'preparan banyos de viratje ó revelador a gust del senyors aficionats, siga per la classe de papers ó placas que vulguin. Laboratori per aficionats provehit de tot's los adelants y a disposició dels clients de la casa sense cobrar cap classe de retribució. No compreu sense abans visitar la casa. MARTRA. GALANAS, 6, DROGUERIA, REUS.

LA PALATINE. Companyia inglesa. de segurs contra incendis, explosions y accidents. Oficina para Catalunya: Plassa de Catalunya, 9, BARCELONA. A Reus: dirjirse a D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

Certificat num. 9.909. Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Vergel, districte de Denia. Certifico: Que desde fa dos mesos vinch formulant l'Elixir Verdi, havent obtingut molt favorables resultats, especialment en una dona casada de nou que venia sufrint una pertinas gastralgia, consecuencia de lo qual havia esperimentat digestions difícils, pérdua de forsas, continuu estrenyiment y constants desvaneyements. Ab l'ús de tres pots d'Elixir Verdi he observat un gran millora que, pot dirse, está ja completament bona. Lo que tinch lo gust de comunicar para satisfacció de vostés y estimul dels pacients: Joseph Muñoz, metge cirurgiá. Se ven en totas las farmacias. PREU 2 PESSETAS. Agent general a Reus, Joseph Martorell, S. en C.—Carrer Monterels núm. 30.